

רעפ 46974-01-25 - חמזה אל סייד נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ברע"פ 46974-01-25

כבוד השופטת רות רונן

לפני:

חמזה אל סייד

המבקש:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 26.12.2024 בעמ"ת 56948-12-24 שניתנה על ידי כב' השופט ע'

כהן

עו"ד אילן אזולאי

בשם המבקש:

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע מיום 26.12.2024 (עמ"ת 56948-12-24, השופט ע' כהן), בה דחה בית המשפט המחוזי ערר על החלטת בית משפט השלום בבאר שבע מיום 11.12.2024 (מ"ת 6457-11-24, השופטת א' צוריאלי), בה הורה בית משפט השלום על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

2. ביום 4.11.2024 הוגש כנגד המבקש כתב אישום לבית המשפט השלום בבאר שבע. לפי עובדות כתב האישום, המבקש גידל במתחם נעול בביתו 731 שתילים של סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל של כ-37.26 ק"ג וכן החזיק בסם במשקל של כ-33.71 ק"ג. בגין המעשים המתוארים, הואשם המבקש בעבירה של ייצור, הכנה והפקה לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים); ועבירה של החזקה ושימוש לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) לפקודת הסמים המסוכנים.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של המבקש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום 10.11.2024 התקיים דיון בבקשה. המבקש לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה ועל קיומה של עילת מעצר, וטענותיו התמקדו בקיומה של חלופת מעצר (מעצר בית בפיקוח), בשים לב לעובדה שהוא נעדר עבר פלילי ואינו נטוע בעולם הסמים. לנוכח חומרת מעשיו הלכאוריים של המבקש, הורה בית משפט השלום לשירות המבחן להגיש תסקיר מבחן בעניינו.

4. שירות המבחן התרשם שהמבקש תפקד במהלך חייו באופן נורמטיבי המתבטא ביציבות תעסוקתית ובמחויבות למשפחתו. עם זאת, שירות המבחן המליץ שלא לשחרר את המבקש לחלופת המעצר המוצעת, בציינו, בין היתר, את הפער שבין תפיסתו החיובית והמתפקדת של המבקש לבין חומרת המעשים המיוחסים לו; את הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק בעבירות סמים; את הבעייתיות בהחזרת המבקש לבית מגוריו; וכן את התרשמותו כי המפקחים המוצעים אינם מודעים לדפוסיו הבעייתיים ולגורמי סיכון אפשריים.

5. ביום 11.12.2024 התקיים דיון נוסף, בו הורה בית משפט השלום על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. בית המשפט קבע כי המעשים המיוחסים למבקש מעידים על מעורבות עמוקה בעולם הסמים; וכי הם מקימים עילת מעצר סטטוטורית. בהקשר זה, נקבע כי העובדה שהמשיב נעדר עבר פלילי אינה מצדיקה חריגה מהכלל של מעצר עד תום ההליכים בעבירות סמים. בית המשפט הוסיף כי המבקש שיתף פעולה רק באופן חלקי בחקירתו. לבסוף, אימץ בית המשפט את המלצת שירות המבחן בנוגע למפקחים המוצעים וזאת לאחר שהתרשם מהם באופן בלתי אמצעי. כן נקבע, בהקשר זה, כי חלק מהמפקחים המוצעים אינם עובדים ולכן קיים חשש שלא יעמדו בערבות הכספית במידת הצורך. על החלטה זו הגיש המבקש ערר לבית המשפט המחוזי.

6. בתום דיון שהתקיים ביום 26.12.2024, דחה בית המשפט המחוזי את הערר. בהחלטה ציין בית המשפט המחוזי בין היתר כי לנוכח המעשים החמורים המיוחסים למבקש, הרי שכדי לאפשר חריגה מהכלל של מעצר עד תום ההליכים בעבירות סמים - נדרש תסקיר "חיובי מאוד" - הן ביחס למבקש והן ביחס למפקחים המוצעים. התסקיר שהוגש בעניינו של המבקש לא היה כזה, וכך גם התרשמותו הישירה של בית משפט השלום מהמבקש ומהמפקחים המוצעים. על החלטה זו הוגשה בקשת רשות הערר שלפניי.

7. בתמצית, טוען המבקש כי בתי המשפט קמא שגו משהתייחסו למעצר עד תום ההליכים ככלל ולחלופת מעצר כחריג. זאת לנוכח העובדה שהעבירות המיוחסות למבקש נוגעות לגידול והחזקת סם "קל"; ולנוכח יכולתה של חלופת מעצר לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו במקרה דנן. זאת, בשים לב בין היתר לכך שהמבקש נעדר עבר פלילי ושאינו ביכולתו לעסוק בגידול סמים בזמן שהוא מצוי במעצר בית בפיקוח.

עוד נטען כי בתי משפט קמא לא בחנו חלופות מעצר נוספות שהציע המבקש או למצער את האפשרות לעצור אותו בפיקוח אלקטרוני. בהקשר זה נטען כי שירות המבחן לא שלל באופן גורף את שחרורו לחלופת מעצר, אלא רק את המפקחים הספציפיים שהוצעו. כן נטען כי התסקיר בעיקרו חיובי, וקובע כי המבקש ניהל אורח חיים נורמטיבי עד לביצוע המעשים המיוחסים לו; וכי לא נשקפת ממנו רמת מסוכנות גבוהה, אלא רק סיכון להישנות עבירות בתחום הסמים. על כל פנים, המבקש טוען כי

המפקחים שהוצעו מטעמו הם אזרחים שומרי חוק המבינים את הנדרש מהם ואחד מהם אף שימש בעבר כמפקח. על כן, ובהתאם לפסיקה, הם ראויים לבצע את תפקיד הפיקוח.

המבקש הוסיף כי התייחסות בית משפט השלום לכך שקיים ספק בדבר היכולת הכלכלית של המפקחים לעמוד בתשלום הערבות במידת הצורך היא שיקול זר שאינו רלוונטי לעניין. בנוסף, מפנה המבקש לפסיקה בה נקבע כי יש לשחרר ממעצר נאשמים בנסיבות דומות לשלו ואף בנסיבות חמורות יותר.

8. לאחר שעיינתי בבקשה הגעתי למסקנה כי דינה להידחות. כידוע, מתן רשות ערר ב"גלגול שלישי" תיבחן לפי אמת מידה מצמצמת, לפיה תינתן רשות לערור רק במקרים החריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים למחלוקת; או כאשר מתקיימות נסיבות פרטניות וחריגות המצדיקות זאת, כגון פגיעה בלתי מידתית בזכויותיו של חשוד או נאשם או עיוות דין (ראו מיני רבים: בש"פ 2991/24 כראג'ה נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (9.4.2024); ברע"פ 44947-09-24 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (25.9.2024); בש"פ 4215/14 עואד נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (22.6.2014); בש"פ 6513/20 אלמלך נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (1.10.2020)). לטעמי נסיבות אלה אינן מתקיימות במקרה דנן.

9. ראשית, המבקש לא העלה בבקשתו שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית. כמפורט לעיל, טענות המבקש נטועות כולן בנסיבותיו הפרטניות של המקרה דנן. כן אינני סבורה כי ההחלטה נושא בקשת רשות הערר גורמת למבקש עיוות דין המצדיק מתן רשות ערעור. בתי משפט קמא נדרשו לטענות המבקש בדיונים שהתקיימו לפנייהם. החלטותיהם מנומקות ומבוססות על מכלול נסיבות המקרה, ובפרט על חומרת המעשים המיוחסים למבקש; על המלצתו של שירות המבחן; וכן על התרשמותו הבלתי אמצעית של בית משפט השלום מהמבקש ומהמפקחים שהוצעו על ידיו.

יתרה מזאת, חלק מטענות המבקש התייחסו לאפשרויות נוספות שהוא סבור שהיה מקום לאפשר לו להציע כחלופות מעצר. בהקשר זה יש להביא בחשבון כי החלטה הנוגעת למעצר עד תום ההליכים היא ממילא החלטה שניתן לחזור ולעייין בה מחדש (סעיף 52 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996). חלופה הזמן עשוי להביא לשינוי, והמבקש אף עשוי להעלות לפני בית משפט השלום חלופות מעצר קונקרטיות נוספות (בין אלה שהוא התייחס אליהן בבקשה דנן או חלופות אחרות). ככל שחלופות אלה יהיו אפקטיביות ויפיגו את החששות של בית המשפט משחרורו ממעצר מאחורי סורג ובריח - יתכן שניתן יהיה להורות על שחרור המבקש בתנאים או על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. אינני מחווה דעה ביחס לבקשה אפשרית כזו, אשר תיבחן על ידי בית משפט השלום ככל שתוגש, בהתאם לשיקול דעתו ולאור העובדות שיונחו לפניו.

10. סוף דבר: לאור כל האמור לעיל, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"א טבת תשפ"ה (21 ינואר 2025).

רות רונן
שופטת